

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. In quo consistat appellatio ab abusu, & quæ sit ejus origo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

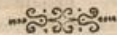
tu tuendarum libertatum Gallicanarum, & impediendorum abusu, jurisdictionem Ecclesiasticam à seculari esse ferè penitus extintam.

7. Nec magna futuræ restitutionis spes affulget. Cùm enim Summi Pontificis auctoritas in Gallia plenè vigeret, poterat Episcopis, aliisque Ordinis Ecclesiastici viris ad defendenda sua jura opem ferre. At nunc eà imminutà, etiam postulante Clero, aut potius constricto ejus potestatis usu, parùm efficax auxilium à sancta Sede sperari potest, nisi Christianissimi Regis religio ad Majorum suorum exemplum, certò sibi persuadeat, maximam gloriæ suæ partem in liberanda, & protegenda Ecclesia esse positam, suamque auctoritatem, sicut pro fide restauranda, sic pro restituenda Ecclesiæ libertate seriò impendat.

8. Sicut igitur Gallia ipsa exactionibus, & beneficiorum reservationibus, quibus se à Pontificibus, vel ab eorum Officialibus premi conquirebantur, occasione præbuerat, Pontifices Avenionem advocans, ut viciniores haberet, ac postmodum in schismate inter plures Pontifices Avenionensium partes amplectens, sic etiam, ut se adversus illa onera contra potestatem Ecclesiasticam tueretur, ad laicam recurrens, ab ista in duriorum, ac miserabiliorem servitutem redacta est. Hoc utrumque testantur Scriptores Gallicani. Genebrardus *Chronic. lib. 4. in Clement. V. de translatione Sedis Pontificiæ* ista scripsit; Denique hæc Sedis Apostolicæ translatio valde sædavit antiquam Ecclesiæ faciem. Nam præter inauditas dispensationes, & sanctorum Canonum enervationes, perijt illud Divinum jus, secularia secularibus, & regularia regularibus, maximè in Gallia, dum Pontifices hujus migrationis plusquam Babylonici (nam observantiam regularem, disciplinam Ecclesiasticam penè totam, jura denique confudit, corruptique) Patriæ & Principibus impiè favere gestiunt. En servitutis origo, en libertatis vindicandæ occasio.

9. Pragmaticam sanctionem Judicibus secularibus ad opprimendam, & ferè extinguendam jurisdictionem Ecclesiasticam viam stravisse, docet tractatus de jurisdictione Ecclesiastica *to. 1. cap. 9.* Actorum Cleri, editionis anni 1673. excerptus, cujus verba proximè sequenti §. referemus, cùm de appellationibus tanquam ab abusu disputabimus.

10. Non est tamen hæc omittendum, Edmundum Richerium Doctorem, ac Socium Sorbonicum in libello de Ecclesiastica & politica potestate *n. 13.* Gallicanarum libertatum originem appellationibus tanquam ab abusu tribuere; Hæc ratio procedendi Gallorum, inquit, de hujusmodi appellationibus loquens, originem præbuit Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus, ut eas vulgò nominant. Quæ certè origo, si vera est, & plurimum est Ecclesiæ odiosa, nec multum antiqua.

§. II.

In quo consistat appellatio ab abusu, & quæ sit ejus origo?

AUthor dicti tract. de libert. Eccles. Gall. lib. 12. cap. 1. hæc nos edocet. In Gallia, inquit, appellatio ab abusu definitur in hunc modum; A Judice Ecclesiastico, sua potestate abutente ad Judicem secularem provocatio; quam definitionem sic explicat D. Petrus de Marca lib. 4. cap. 19. §. 4. Est abusus significatio quamcumque Ministerij spiritualis aberrationem complectatur, sive in negotijs Ecclesiasticis, seu in temporalibus versetur, ut patet ex testimonijs jam relatis: at tamen formula appellatio, quæ ab abusu specialiter accommodata est à Pragmaticis antiquis querelæ illi, quæ à Clericis ad Jurem Judicium Ecclesiasticorum ad Magistratus Legatos deferretur, sive de Rescriptis Romana Curia conquerantur, sive de Jure Episcoporum. Metulam tamen esse hanc definitionem, ad solam Judicis Ecclesiastici abusus restrictam, videbimus inferius.

Nomine appellationis abuti videntur se nuncupantes provocationem à Judice Ecclesiastico ad secularem; cùm nulla sit inter eos subordinatio, sed sint omnino distinctæ potestates, Ecclesiastica & secularis, & habet utraque suos gradus, à gradibus alterius omnino distinctos; ut ab aliquibus, quorum non omnimoda sit paritas, comparentur, quod jam alibi notavimus, duobus lineis parallelis, quæ quantumvis progrediantur, nunquam se se contingunt, aut conjungunt; cùm igitur Juxta Ecclesiasticum in rebus spiritualibus Juxta laico suppositus non sit, ab illo ad istum tanquam à minori ad majorem, provocari non potest; sed à Judice Ecclesiastico inferiori, ad Ecclesiasticum superiorem, & ab illo rursus ad altiorem, donec detentur ad summum. Si quid, ait Carolus Favretus lib. 9. cap. 3. n. 15. in præxim, usum, ut vocem istam abusus Curia Romana, ac Curiam Ecclesiasticarum Regni odium commovit, id fuit nomen appellationis. Nunquam enim Clerus molestè tulit, notorium, & manifestum abulum reparari. At vox appellationis, quæ usurpata fuit, ut ad illam reparationem procederetur, intolerabilis visa est. Non enim concoqui potuit, ut à judicij Ecclesiastici, & à Rescriptorum, & Decretorum Summi Pontificis executione appellaretur, ac postea hujusmodi appellationes in Curijs secularibus judicarentur, &c.

Quamobrem farentur Galli, non dici simpliciter appellationem illam, quæ ab Ecclesiastico Judice ad secularem movetur. Simplicem enim, & meram appellationem, inquit Illustrissimus Petrus de Marca lib. 4. cap. 19. n. 1. ad Curiam Regiam nunquàm in Gallia admittam fuisse. Farentur etiam Petrus de Cunctis art. 1. 4. Maesuerius tit. de appellat. §. 22. & Joannes Gallus quæst. 161. Verùm cum illo additamento, ab abusu, propriè, ac justè appellationes dici possent, arbitrantur, quasi vox magis odiosa rei ab altera voce significatæ odium minueret possent,

fit, aut verba miora veram injuriam abstergere.

14. De origine hujusmodi appellationum non consentiunt, qui de illis disputaverunt. Appellatio quidem antiquissimum est contra iniquitatem Judicum inferiorum remedium. Quo vis tempore, ex quo Christiana pietas deservet cece cepit, inventi sunt nonnulli Judices Ecclesiastici, qui datâ sibi auctoritate abuterentur: non desuerunt Principes, & Magistratus sæculares, qui de illo abusu conquererentur. (Justane, an injusta esset querela, vel quod apponebatur remedium, postea expendemus) Verum appellationes ab abusu sub eo saltem nomine non ita sunt antiquæ.

15. Carolus Fevret lib. 1. cap. 2. n. 2. antiquiorem appellationem refert ad annum 1404. allegans Placitum, seu Arrestum Senatûs Parisiensis eo tempore datum, pro quo citat tom. 2. libertatum Ecclesiæ Gallicanæ cap. 7. n. 27. Sed quid Placitum illud contineret, ignoratur, cum nec à Fevreto, nec ab Authore tomii de libertatibus referatur, sed tantum citetur. Allegatur item ab utroque aliud Placitum anni 1449. Verum in isto refertur tantum, Procuratorem Regium dixisse, posse appellari à jurisdictione Ecclesiastica ad sæcularem, quasi ab abusu, ac per vim prohibitionis, & nullitatis ex eo, quod Rex Deum tantum superiorem agnoscat: Ecclesiastici verò jurisdictionem temporalem non nisi à Rege habeant, qui de ea, si abusus intercesserit, potest cognoscere: ex quo patet, ibi agi de Judicibus Dominij temporalis Ecclesiæ, à quibus ad Judices Regios appellatur; sed hoc ad causas profanas, non autem ad Spirituales spectat.

16. In defensione Regiæ Navarræ Pio IV. ex parte Caroli IX. Regis Franciæ missâ anno 1564. earum appellationum usus circa tempora incepisse dicitur, cum Cardinalis Iulianus à Balua Legatus à Latere ad Carolum VIII. etiam Regem Franciæ missus fuisset à Sixto IV. anno 1489. Eo tempore usurpari cæperunt appellationes tanquam ab abusu, quas emittendas ad Senatûm placuit, ab executione omnium Rescriptorum Curie Romanæ contrariorum sanctis decretis, libertatibus, & immunitatibus Ecclesiæ Gallicanæ, quarumque usus plurimum viguit, propter optima, quæ inde consecuta sunt, commoda; ut scilicet hujusmodi abusus à Senatibus auctoritate Regiæ revocarentur. Libert. Eccl. Gallic. tom. 1. pag. 96.

17. Citatur à Renato Chopino de sacra potestate lib. 2. tit. 4. provocatio Procuratoris Regij à quibusdam monitionibus Innocentij VIII. contra Flandros: sed hæc provocatio dirigitur ad Papam modernum melius informandum, & sanctam Sedem Apostolicam. Addit quidem; seu ad eum, vel eos, ad quos de jure provocare potest, vel debet. Sed ijs verbis non designantur appellationes ab abusu, cum in jure fundamentum non habeant.

18. Inter acta Cleri Gallicani, scilicet tom. 1. tit. 2. cap. 19. ult. edit. continetur eruditissimus, & solidissimus tractatus de jurisdictione

Ecclesiastica, in quo appellationum ab abusu origo, pragmatica sanctione recentior demonstratur, & ejus esse quasi partus abortivus notaturque, Ægidium le Maître Protopræsidentem in Senatu Parisiensi in collectione appellationum ab abusu nullam anno 1533. antiquiorem retulisse; Lucium item in libro 2. Placitorum Summæ Curie in titulo appellationum, quæ a veluti abusu nuncupantur, nullam habere, nisi ab anno 1537. quamvis citet etiam litteras appellatorias ab executione Rescripti Pontificij anno 1491.

19. Non potest certè usus ille admodum antiquus esse, quandoquidem Stephanus Aufre- riuus Præses in Senatu Tolosano sub initium sæculi proximi è lapsi in addit. ad repet. Clement. 1. de offic. Ordinar. reg. 2. n. 30. mirabatur, quid possent legitimæ haberi appellationes; De quibus, inquit, sæpenumero dubitavi, ut fundari poterant in iure; sed & nunc iudices de illis iudicium ferre verebantur. Subjungit enim idem Aufrerius; Nunquam tamen ausi, neque vidi, nisi semel, quod super meritis hujusmodi causarum appellationum fuerit pronuntiatum: sed duntaxat vel appellationes annullari, aut quod appellantes non erant, ut appellantes recipiendi, quia à iudice spirituali non est ad sæcularem appellandum. Non debemus, inquit etiam Stephanus Pasquierius lib. 3. inquisit. suarum cap. 38. estimare remedium illud appellationis (tanquam ab abusu) aut tempore Philippi Vallesij (qui obiit anno 1350.) aut 140. vel 160. annis postea inductum fuisse. Nulla enim sit ejusmodi appellationum mentio, neque in Regestis Curie, neque inter Senatûsconsulta à Joanne Gallo, Procuratore Regio tempore Caroli VI. (qui obiit anno 1422.) collecta, neque inter decisiones Capellæ Tolosane ab Aufrerio Præsidente in Senatu Tolosano digestas, neque inter decisiones Senatûs Delphinalis à Guidone Papa editas.

20. Antiquior appellatio tanquam ab abusu assignatur à Domino de Marca lib. 4. cap. 19. §. 4. nempe, quam interpoluit Procurator Capituli Parisiensis anno 1501. à decimâ indictione, quam Alexander VI. in Gallia exigi jussit. Sed ea appellatio primò dirigitur ad præfatum sanctissimum N. Papam melius consulendum, vel consultum, & sacrosanctam Synodum Vniversalem primò celebrandam: quibus verbis fatetur appellans, appellationem ad Ecclesiasticum tribunal pertinere, nec per appellationis viam ad Principes se recurrere debuisse.

21. Licet magna videatur inter illos Scriptores de tempore, quo usurpari cæperunt appellationes ab abusu, diversitas, ex omnium tamen consensu colligitur, eorum originem non esse valde antiquam, quod certè in re tanti momenti non obscurum est de injuria præjudicium.

§. III.

Referuntur rationes Gallicanorum Auctorum, quibus appellationes ab abusu conantur defendere, unâ cum responsionibus earundem retuatorijs & conclusione super iisdem reflexivâ.